

Директива относно пазарите на финансови инструменти

Обща информация

От 16 февруари 2018 г. е в сила нов **Закон за пазарите на финансови инструменти**, с който се въвеждат разпоредбите на **Директива 2014/65/ЕС на европейския парламент и на съвета от 15 май 2014 година относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (MiFID 2), която замени изцяло Директива 2004/39/ЕО (MIFID)**

От 03.01.2018 г. са в сила **Регламент (ЕС) № 600/2014** от 15 май 2014 относно пазарите на финансови инструменти (MiFIR) по отношение на разкриване на търговски данни, докладване на сделки пред компетентните органи, търговия с деривати на организирани места и **Делегиран регламент (ЕС) 2017/565** по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на директива 2014/65.

Съгласно новите изисквания е задължително всеки клиент - юридическо лице, което ще сключва сделки с финансови инструменти да има издаден идентификационен код - **Legal Entity Identifier (LEI)**.

Основната цел на новата нормативна регулация е постигане на по-голяма прозрачност чрез режима за оповестяване на данни преди и след сделката, като обхваща и дълговите инструменти и разширява съществуващите изисквания за дяловите инструменти. Изискванията относно защитата на инвеститорите е разширена, като се прилагат допълнителни мерки за управление на продукти, засилване на контролните механизми и надзора.

ОББ предоставя на клиентите си и на потенциалните клиенти следната информация, която може да намерите в този раздел на сайта и в Общите условия, приложими към договорите за инвестиционни услуги:

- Обща информация за ОББ и предлаганите инвестиционни продукти и услугите, предлагани като дистрибутор на финансови инструменти, в това число и при предлагането на взаимните фондове;
- Информация относно категоризирането на клиенти;
- Информация относно защита на финансовите инструменти;
- Информация относно финансовите инструменти и рисковете, свързани с тях;
- Информация относно разходите и свързаните такси;
- Политика за най-добро изпълнение

Банката изисква определена информация от клиента преди предоставянето на услуга, във връзка с:

- категоризирането му по MiFID;
- извършваната оценка за уместност и целесъобразност;

- предприемането на всички достатъчни стъпки за постигане на възможно най-добрия резултат за клиента, при изпълнение на нареждането;
- предприемането на всички възможни мерки за ефективно управление на видовете конфликти на интереси, които може да възникват при предоставянето на инвестиционни и/или допълнителни услуги.

Категоризация на клиентите

Едно от нормативните изисквания на ЗПФИ и мерките за неговото прилагане е инвестиционните посредници, какъвто е Обединена българска банка, от 1 ноември 2007 г. да категоризират клиентите си в една от следните категории:

- непрофесионални (retail);
- професионални (professional);
- приемлива насрещна страна (eligible counterparty) - подгрупа на професионалните клиенти.

Нивото на защита на всяка от категориите клиенти зависи от предполагаемия опит и знания, които са присъщи на дадената категория. Непрофесионалните клиенти получават пълното ниво на защита предвидено в ЗПФИ и Наредба 38, професионалните клиенти получават определено ниво на защита, предвидено в ЗПФИ и Наредба 38, в съответствие с техния опит и знания, докато приемливите насрещни страни получават най-ниска степен на защита съгласно ЗПФИ. Степента на защита се изразява в отношенията, които Банката поддържа с клиентите, а те са различни в зависимост от категорията, в която е класифициран клиентът, като разликите са в следните насоки:

- вида информация, която се предоставя на Клиента;
- вида информация, която се изисква от Клиента и се съхранява от Обединена българска банка;
- процесът по предоставяне на инвестиционни услуги, извършване на инвестиционни дейности, изпълнение на клиентски нареждания и предоставяне на съответната степен на защита.

Професионален клиент е клиент, който притежава опит, знания и умения, за да взема самостоятелно инвестиционни решения и правилно да оценява рисковете, свързани с инвестирането. Тези клиенти са два вида:

I. Клиенти, които се смятат за професионални по отношение на всички инвестиционни услуги, инвестиционни дейности и финансови инструменти:

1. Лица, за които се изисква издаването на разрешение за извършването на дейност на финансовите пазари или чиято дейност на тези пазари е регулирана по друг начин от националното законодателство на държава членка, независимо от това дали е съобразено с Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, както и лица, получили разрешение за извършване на тези дейности или по друг начин регулирани от законодателството на трета държава, както следва:

- а) кредитни институции;
- б) инвестиционни посредници;
- в) други институции, които подлежат на лицензиране или се регулират по друг начин;
- г) застрахователни дружества (компани);
- д) предприятия за колективно инвестиране и техните управляващи дружества;
- е) пенсионни фондове и пенсионно осигурителните дружества;
- ж) лица, които търгуват по занятие за собствена сметка със стоки или деривативни финансови инструменти върху стоки;
- з) юридически лица, които предоставят инвестиционни услуги или извършват инвестиционни дейности, които се изразяват единствено в търгуване за собствена сметка на пазарите на финансови фючърси или опции или други деривативни финансови инструменти на паричния пазар единствено с цел хеджиране на позиции на пазарите на деривативни финансови инструменти, или които търгуват за сметка на други участници на тези пазари, или определят цени за тях и които са гарантирани от клирингови членове на същите пазари, когато отговорността за изпълнението на договорите, сключени от такива лица, се поема от клирингови членове на същите пазари;
- и) други институционални инвеститори.

2. Големи предприятия, които отговарят поне на две от следните условия:

- а) балансово число - най-малко левовата равностойност на 20 000 000 евро;
- б) чист оборот - най-малко левовата равностойност на 40 000 000 евро;
- в) собствени средства - най-малко левовата равностойност на 2 000 000 евро.

3. Национални и регионални органи на държавната власт, държавни органи, които участват в управлението на държавния дълг, централни банки, международни и наднационални институции като Световната банка, Международният валутен фонд, Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка и други подобни международни организации.

4. Други институционални инвеститори, чиято основна дейност е инвестиране във финансови инструменти, включително лица, които извършват секюритизация на активи или други финансови трансакции.

II. Клиенти, които могат да бъдат смятани по тяхно искане за професионални клиенти, ако отговарят на най-малко на два от следните идентификационни критерии:

- 1. през последната година лицето да е сключвало средно за тримесечие по 10 сделки със значителен обем на съответен пазар;
- 2. стойността на инвестиционния портфейл на лицето, който включва финансови инструменти и парични депозити, да е повече от левовата равностойност на 500 000 евро;
- 3. лицето да работи или да е работило във финансовия сектор не по-малко от една година на длъжност, която изисква познания относно съответните сделки или услуги.

За да могат клиентите по т. II да бъдат третираны като професионални клиенти, следва да се спазва следната процедура:

- 1. клиентите следва да поискат писмено пред Банката да бъдат третираны като професионални клиенти за всички инвестиционни услуги или сделки;
- 2. Банката е длъжна да предупреди в писмен вид клиента, че той няма да се ползва от съответната защита при предоставянето на услуги и извършването на дейности, както и от

правото да бъде компенсирани от Фонда за компенсиране на инвеститорите във финансови инструменти;

3. клиентът следва да декларира, че е уведомен за последиците по предходната точка;

4. преди да вземе решение дали клиентът да бъде третиран като професионален клиент, Банката трябва да предприеме необходимите действия, за да е сигурна, че клиентът отговаря на изискванията на идентификационните критерии, посочени в т II, 1.

Приемлива насрещна страна – това е професионален клиент, който е активен във финансовия сектор и за който се счита, че притежава необходимият опит, за да взема инвестиционни решения, въз основа на неговия корпоративен профил. Именно поради тези причини това е категорията, която се ползва с най-ниско ниво на защита, съгласно ЗПФИ.

Непрофесионален клиент е клиент, който не отговаря на изискванията за професионален клиент. Тази група клиенти се ползва с най-високо ниво на защита, съгласно действащото законодателство.

Промяна в категоризацията на клиент може да се извърши по негово искане или по преценка на Банката. Промяната може да бъде с оглед даване на по-голяма защита (opting-down) или по-малка защита (opting-up) на клиента. Банката има право на преценка и може да откаже промяна на категоризацията, въз основа на своя опит и данните за клиента, с които разполага. Отказът ще има за цел да защити интереса на клиента, отчитайки политиката на Банката за работа с отделните категории клиенти.

Финансови инструменти

Този документ не е изготвен с цел да предостави пълен анализ на риска, свързан с предлаганите и търгувани от ОББ АД финансови инструменти.

Целта на документа е да Ви предостави **обобщена информация** относно някои сделки и свързаните с тях рискове, така че да имате възможност да разберете основния смисъл на рисковете, свързани с финансовите инструменти и като резултат от това да вземете информирано инвестиционно решение.

Съветваме Ви да не осъществявате сделки/ трансакции без да сте разбрали смисъла на съответната сделка/ трансакция и степента, в която ще се изложите на свързаните с нея рискове.

Финансови инструменти по смисъла на ЗПФИ са:

1. **ценни книжа** - прехвърлими права, регистрирани по сметки в Централния депозитар, а за държавните ценни книжа - регистрирани по сметки в Българската народна банка или в поддепозитар на държавни ценни книжа, или в чуждестранни институции, извършващи такива дейности (безналични ценни книжа), или документи, материализиращи прехвърлими права (налични ценни книжа), които могат да бъдат търгувани на капиталовия пазар, с изключение на платежните инструменти, като:

а) акции в дружества и други ценни книжа, еквивалентни на акции в капиталови дружества, персонални дружества и други юридически лица, както и депозитарни разписки за акции;

б) облигации и други дългови ценни книжа, включително депозитарни разписки за такива

ценни книжа;

в) други ценни книжа, които дават право за придобиване или продажба на такива ценни книжа или които водят до парично плащане, определено посредством ценни книжа, валутни курсове, лихвени проценти или доходност, стоки или други индекси или показатели.

2. инструменти, различни от ценни книжа:

а) инструменти на паричния пазар - инструменти, които обичайно се търгуват на паричния пазар, като краткосрочни държавни ценни книжа (съкровищни бонове), депозитни сертификати и търговски ценни книжа, с изключение на платежните инструменти;

б) дялове на предприятия за колективно инвестиране;

в) опции, фючърси, суапове, форуърдни договори с фиксиран лихвен процент и други деривативни договори върху ценни книжа, валута, лихвени проценти, доходи или други деривативни инструменти, индекси или финансови показатели, задълженията по които могат да бъдат изпълнени чрез доставка или чрез парично плащане;

г) опции, фючърси, суапове, форуърдни договори с фиксиран лихвен процент и други деривативни договори върху стоки, задълженията по които трябва да бъдат изпълнени чрез парично плащане или задълженията по които могат да бъдат изпълнени чрез парично плащане по искане на една от страните (извън случаите на неизпълнение или друго основание за прекратяване на договора);

д) опции, фючърси, суапове и други деривативни договори върху стоки, задълженията по които могат да бъдат изпълнени чрез доставка, когато те се търгуват на регулиран пазар и/или на многостранна система за търговия;

е) опции, фючърси, суапове, форуърдни договори и други деривативни договори върху стоки, извън посочените по буква "д", задълженията по които могат да бъдат изпълнени чрез доставка, които не са търговски ценни книжа и които съгласно чл. 38, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1287/2006 на Комисията имат характеристиките на други деривативни финансови инструменти в зависимост от това дали подлежат на клиринг и сетълмент, включително чрез признати клирингови къщи, или се използват като обезпечение при маржин покупки или къси продажби;

ж) деривативни финансови инструменти за прехвърляне на кредитен риск;

з) договори за разлики;

и) опции, фючърси, суапове, форуърдни договори с фиксиран лихвен процент, както и всякакви други деривативни договори във връзка с изменения на климата, товарни тарифи, цени на квоти за търговия с емисии, проценти на инфлация и други официални икономически статистически показатели, задълженията по които трябва да бъдат изпълнени чрез парично плащане или задълженията по които могат да бъдат изпълнени чрез парично плащане по искане на една от страните (извън случаите на неизпълнение или друго основание за прекратяване на договора), както и всякакви други деривативни договори, свързани с активи, права, задължения, индекси и показатели извън посочените по този член, които имат характеристиките на другите деривативни финансови инструменти в зависимост от това дали се търгуват на регулиран пазар, подлежат на клиринг и сетълмент, включително чрез признати клирингови къщи, или се използват като обезпечение при маржин покупки или къси продажби, както и деривативните договори съгласно чл. 38, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1287/2006 на Комисията.

Финансовите инструменти, предлагани от ОББ АД и рискове, свързани с тях

С оглед посочените по-горе законови определения бихме искали да Ви дадем допълнителни пояснения, по отношение на инструментите, с които Обединена българска банка извършва сделки.

Акции - ценни книжа изразяващи правото на собственост на техния притежател върху съответна част от активите на една фирма (акционерно дружество). Капиталът с който се създава едно такова дружество е разделен на определен брой акции с точно определена номинална стойност. Номиналната стойност на акциите теоретично може да бъде всякаква, стига броя на издадените (емитирани) акции умножен по номинала им да дава като резултат записания от акционерите капитал. Също теоретично, номиналната стойност на една акция е и лимитът на евентуалните претенции на акционерите към активите на фирмата при нейната ликвидация.

Притежателите на акции от дадено дружество имат право да участват в управлението му и да получават пропорционален дял от печалбата във форма на годишен дивидент, ако дружеството прецени да изплати такъв. Дивидентите не са гарантирани, и едно дружество може да вземе решение да не изплаща дивиденти или да изплати по малък размер от предишни периоди.

Когато инвестират в акции, инвеститорите могат да генерират печалба чрез продажбата на тези акции. Но възвращаемостта на инвестицията не е гарантирана защото цената на една акция зависи както от представянето на съответното дружество, така и от пазарната оценка на неговото представяне, икономическата обстановка, съответният сектор и от специфичният за дружеството риск.

Поради посочените причини риска от инвестиции в акции е свързан не само с неизплащане на дивидент, но и с вероятността от капиталова загуба. Допускането на акции до регулиран пазар не гарантира тяхната ликвидност.

Инвестициите в акции могат да бъдат както много печеливши, така и много губещи. Те са едни от най-рисковите ценни книжа от така наречените традиционни инструменти. Всяко решение за покупка или продажба на акции трябва да е предшествано от оценка на потенциалните печалби и загуби. Инвестирайте само тези пари, при загубата на които няма да изпаднете в затруднено финансово положение. Следете реакцията на пазара при всяка новина, касаеща ценните книжа в които сте инвестирали.

Облигации - дългови ценни книжа. Те са вид кредитно взаимоотношение или форма на заем. Те изразяват задължението на техния емитент към техния притежател да бъде изплатена номиналната им стойност плюс определена лихва на точно определена бъдеща дата или за точно определен период. Емитенти на облигации могат да бъдат правителства, общини, фирми.

Облигациите са считани за по-ниско рискови активи в сравнение с акциите поради няколко основни различия между тях:

В повечето случаи облигациите са обезпечени с активи /имущество, ценни книжа, вземания др./, които се осребряват в случай на невъзможност да се обслужва заема. За разлика от акциите, облигациите /когато емитента е фирма/ не са форма на участие в дружеството и следователно техните притежатели нямат право на представителство на общото събрание на акционерите нито участие в управлението. Нямат право и на дивидент. За сметка на това, в

случай на обявяване на дружеството в ликвидация, притежателите на облигации се нареждат сред първата група кредитори, които се удовлетворяват с предимство. За сравнение, акционерите са от последните, които имат право на обезщетение за направените инвестиции

Облигациите имат падеж (срок на съществуване) и фиксирани плащания в рамките на този срок. Акциите нямат срок, а дивидентите не са гарантирани.

Борсовата цена на акциите теоретично може да варира в много по-широки граници, отколкото цените на облигациите.

Поради различията във финансовата стабилност на отделните емитенти, рискът от невръщане на заема е различен. Поради презумпцията, че фалитите на държави са по-скоро изключения, техните дългове се считат за най-ниско рискови. Следващите в този ред са дълговете на общините. Макар и негарантирани отсъответната държава, такива облигации се приемат за по-сигурни от корпоративните облигации. Последните са носители на най-висока степен на риск, което естествено е отразено и в по-високата доходност, която инвеститорите могат да получат.

Освен присъщия за всеки емитент риск от неизпълнение на задълженията по заема, съществуват най-различни методи за оценка на финансовата стабилност, на основата на които се определя и тъй наречения кредитен рейтинг на емитента. Тези оценки се извършват от специализирани одиторски фирми. За да бъде взет под внимание кредитният рейтинг трябва да е определен от признати одитори.

Печалбата от облигации може да има два източника - лихва и курсови разлики в цената. Паричните потоци също са два вида - от лихви и от главница. Лихвата може да се изплаща наведнъж на падежа, на определен период или да е калкулирана в цената на емитиране (сконтови облигации). Главницата също може да си изплаща наведнъж на падежа и на определен период. В България най-разпространени са лихвоносните облигации, т.е. такива при които лихвата се изплаща на определена период, като на падежа се изплаща последната лихва заедно с главницата.

Сложни облигации - Сложните облигации позволяват на инвеститорите достъп до други финансови инструменти, и по точно, до акции чрез първична инвестиция в облигации. Видовете облигации които дават достъп до акции който са използвани най често са обяснени по долу.

Конвертеруеми облигации - Тези облигации могат да бъдат заменени при желание на облигационерите. Падежа и датата за обмяна са посочени в съответния издаващ документ. Документацията която посочва характеристиките на ценните книжа определя условията за обмяна и може да включва възможността за емитента да погаси предварително своя дълг. Правата на облигационерите също се описани подробно в документацията. При обмяната на облигации в акции, облигационерите стават акционери и губят досегашните си права. Ако облигационерите не използват правото си да обменят облигациите си в акции запазват статуса си на кредитор на емитента.

Емитентът също има правото да поиска обмяната на облигации в акции. В този случай облигационера е изложен на същите рискове, на които е изложен при инвестиция в акции.

Инструменти на паричния пазар – Инструментите на паричния пазар или прехвърляемите дългови инструменти са дългови ценни книжа имащи срок, който обикновено е по-малък от

една година. Те могат да бъдат депозитни сертификат, търговски ценни книжа и други. Тези инструменти се търгуват на местните парични пазари (организирани от Централната Банка) или на международни пазари. Притежателите на тези финансови инструменти са изложени на повечето от основните рискове, описани във втората част на този документ (Описание на рисковете) и в частност лихвен и ликвиден риск.

Инструменти на паричния пазар, предлагани от Обединена българска банка:

Репо сделки (продава-купува) - сделка при която Банката продава цена книга на клиента с уговорката за обратното и изкупуване на падежа на репото по предварително определена цена. Обратно репо (купува-продава) е сделка, при която банката купува ценна книга от клиента и фиксира цената, по която ще продаде същата книга на същия клиент на бъдеща дата.

Форуърд - Валутен форуърд е споразумение между Обединена българска банка и клиента, при което валутите се купуват и продават по цени договорени сега, но с доставка на бъдеща договорена дата по т. нар. форуърд курс, без да е необходимо прехвърляне на средства преди уговорената бъдеща дата. За разлика от сделките с днешен вальор, при които валутите се купуват и продават по цени договорени сега с доставка сега; или сделките при уговорка спот, при които валутите се купуват и продават по цени договорени сега, с доставка два дни след датата на договаряне.

Суап – Суапът е договор, при който страните по него си разменят лихвени плащания или валута. В зависимост от това те се разделят на два основни вида:

- Валутен суап - Споразумение за размяна на сума в един вид валута с друга, с договореност за обратната им размяна на определена бъдеща дата и при предварително договорен валутен курс, което позволява оптимално управление на текущата ликвидност в необходимата на клиента валута. Основният риск, свързан с този вид суап е рискът от промяна на валутния курс на двата вида валути или само на една от тях, ликвиден риск и риск от неизпълнение на насрещната страна.
- Лихвен суап - Споразумение между Банката и клиента да разменят лихвените плащания по предварително договорена главница, като едното лихвено плащане е на базата на фиксиран лихвен процент, а другото на базата на плаващ процент, обвързан със стойността на даден лихвен индекс. Основният риск при този вид суап е рискът от промяна на лихвения процент и риск от неизпълнение на насрещната страна.

Валутен ордер – Поръчка на клиента, в която последният заявява неотменимо желание да купи или продаде една валута срещу друга на предварително определен от него курс при условие, че пазарът постигне такива нива по време на живота на поръчката.

Валутна опция – Закупуването на валутна опция дава правото, но не и задължението, да се купи или продаде базовата валута на предварително уговорен валутен курс (цена на упражняване) на определена дата (европейски тип опция) или всеки ден до настъпването на дадената бъдеща дата (американски тип опция). Чрез покупката на валутна опция купувачът минимизира евентуалните си загуби при неблагоприятно движение на валутния курс до размера на платената премия (цената на опцията), като в същото време запазва възможността да спечели от благоприятно движение.

Структурирани продукти - Структурираният продукт е финансов инструмент, който е адаптиран спрямо специфичните нужди на клиента. Тези продукти обикновено са отъждествявани с една или повече от следните характеристики:

- Поведение, определено от базов инструмент или комбинация от такива – лихвен процент, ЦК, индекси и други, или изчислено чрез формула;
- Ливъридж ефект;
- Други характеристики, договорени между страните като споразумение за обратно изкупуване или наличието на гаранция;
- Продукт, който не позволява предварителни заявки за котиране от различни финансови институции;
- Липса на вторичен пазар или неликвиден вторичен пазар.

Всеки структуриран продукт съдържа свой собствен рисков профил. Поради големия брой възможни комбинации, рискът, съдържащ се във всеки структуриран продукт не може да бъде описан в детайли. Преди предприемането на инвестиция в структурирани продукти, клиентът би трябвало детайлно да ги проучи.

Взаимни Фондове

Взаимните Фондове са вид колективна схема от отворен тип, за инвестиране предимно в български акции, в акции на чуждестранни компании, приети за търговия на международно признати и ликвидни регулирани пазари, в акции/дялове на други колективни инвестиционни схеми.

Инвестиционният продукт е създаден за граждани, фирми, институции, готови да инвестират парични средства в средносрочен и дългосрочен план, да поемат нисък до умерен инвестиционен риск, с цел реализиране на по-висок доход и желаят да имат сигурна и бърза ликвидност, без това да нарушава постигнатия доход от инвестицията, държат да диверсифицират риска на собствения си портфейл и искат парите им да се управляват от професионалисти на финансовите пазари.

Рисковете свързани с инвестиране във Взаимни Фондове са следните:

- **Пазарен риск.** Пазарните цени на инвестициите на Фонда могат да варират поради възникнали промени в икономическата и пазарната среда, а стойността на дяловете на Фонда би спаднала в определени периоди.
- **Лихвен риск.** Това е вероятността възвращаемостта от инвестициите в дългови инструменти да бъде по-добра или по-лоша от очакваната поради промени в лихвения процент.
- **Кредитен риск.** Издателят, съответно лицето гарантиращо дълговите книжа, в които Обединена българска банка инвестира, може да не е в състояние или да откаже да изплати дължимите лихви или главница.
- **Валутен риск.** Проявява се в случаите, когато инвестициите са направени в чуждестранна валута и стойността им зависи от курса на съответната валута. .

- **Ликвиден риск** Това е вероятността Фондът да не посрещне задълженията си поради невъзможност да се получи адекватно финансиране или ликвидни активи.
- **Политически риск.** Проявява се при възникване на неблагоприятни вътрешнополитически сътресения и промяна в икономическото законодателство.

Поради големият брой възможни комбинации, рискът, съдържащ се във всеки структуриран продукт не може да бъде описан в детайли. Преди предприемането на инвестиция в структурирани продукти, клиентът би трябвало детайлно да ги проучи.

Общи рискове

Освен специфичните рискове за всеки един финансов инструмент, споменат по горе, съществуват и общи рискове, които влияят на всеки един финансов инструмент и на всяка една инвестиция.

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът стойността на инвестицията да намалее поради движения на пазарни фактори – цени на финансови инструменти, лихви, валутни курсове и други. Пазарните цени на инвестициите могат да варират поради възникнали промени в икономическата и пазарната среда, паричната политика на централните банки, деловата активност на емитентите, търсенето и предлагането на пазара на съответния инструмент.

Лихвен риск

Това е рискът промените в пазарните лихвени проценти да се отразят неблагоприятно върху дохода или стойността на инструмента. Промените в лихвените равнища могат да застрашат приежателите на финансови инструменти от риска на капитална загуба. Значимостта на риска се различава за съответните финансови инструменти.

Валутен риск

Инвестициите в инструменти, деноминирани в чуждестранна валута, могат да бъдат неблагоприятно засегнати от понижение на курса на тази валута спрямо друга. Увеличение или понижение на валутните курсове може да да причини загуба или печалба за ценните книжа във валутата в която те са номинирани.

Риск от усвояване

Това е рискът, в който емитентът на облигация може да изплати своето задължение преди датата на падеж, това е рискът на инвеститорите в тази облигация да не могат да намерият същите инвестиционни условия на пазара, ако съществуващата инвестиция е прекратена.

Оперативен риск

Дефинира се като риск от директни или индиректни загуби в резултат на неадекватен вътрешен контрол, човешки акт, организация или външно събитие. Този риск покрива човешки грешки, злонамерени деяния от страна на служители, сриване в информационните системи,

проблеми свързани със управлението на човешките ресурси, фирмени дела, както и външни събития като аварии, пожари, наводнения и други.

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква в ситуации, в които страна, заинтересована да продаде даден актив, не може да го направи, тъй като никой на пазара не желае да търгува с този актив. Има търсене и няма предлагане или обратното.

Риск от волатилност

Това е рискът, свързан с движенията на цената на даден финансов инструмент. Волатилността е висока, ако финансовият инструмент е подложен на големи движения в даден период от време. Рискът от волатилност се изчислява като разликата между най-ниските и най-високите цени на финансовия инструмент за дадения период от време.

Кредитен риск

Той може да бъде определен като вероятността контрагентът да не изпълнява съзнателно или да е в невъзможност да изпълни поетия от него ангажимент по сключения договор. Инвеститорите трябва да оценяват качеството на емитентите на финансови инструменти, както и тяхната възможност да изплащат своите задължения.

Риск от местонахождение на поръчката

Този риск е свързан с местонахождението на пазара на съответният актив. Когато пазара не е родният на инвеститора, той поема валутен риск.

Външни пазари: Всяка една инвестиция, която съдържа чуждестранен елемент, подлежи на рисковете, на които подлежи този пазар. Тези рискове може да са различни от тези на пазара, където е издаден финансовият инструмент, или се намира инвеститорът.

Развиващи се пазари: Инвестициите в развиващи се пазари носят рискове невинаги срещани на развитите пазари. Тези рискове съществуват и когато голяма част от бизнеса на емитента се осъществява на тези пазари.

Инвестиции в тези пазари често имат спекулативен характер. Инвестициите в развиващите се пазари трябва да се обмислят внимателно и да се оценяват възможните рискове съществуващи в разглежданите пазари.

Сетълмент-риск

Това е рискът, че сетълментът в платежна система няма да се осъществи поради невъзможност на участник в платежната система да изпълни своите задължения. Този риск е равен на разликата между цената на даден актив и теоретичната дата на изпълнение и цената на актива на датата на изпълнение. Това е разликата между сетълмент цената, одобрена за финансовия инструмент, и текущата пазарна цена по времето на сетълмент, когато разликата може да доведе до загуба.

В някои ситуации сетълмент процедурите могат да бъдат въздействани от броя на трансакции и по този начин да възпрепятстват тяхната екзекуция. Невъзможността да се изпълни сетълментът заради подобни проблеми може да възпрепятства инвеститорите от изгодни инвестиционни възможности и да доведе до загуба.

Сетълмент-рискът може да възникне както като кредитен, така и като ликвиден риск.

Попечителски риск

Инвестициите в дадени пазари и по-точно развиващите се пазари, при които правилата и регулациите, отнасящи се до системата на попечителски услуги могат да са по-слабо развити от гледна точка на защита на инвеститорите в сравнение с тези пазари, които имат стриктни попечителски правила. Активите на тези пазари, доверени на попечители, където такива са нужни, могат да бъдат изложени на рискове, свързани с невъзможността попечителят да изпълнява задълженията си. Този риск е увеличен, когато в съответния пазар не съществува система за компенсация на инвеститори или ако такава система съществува, даден инвеститор не е покрит от закрилата, предложена от системата.

Правен риск

Рискът от несигурност в резултат на правни действия или несигурност по отношение на приложимостта на договори, закони и подзаконови актове, например законосъобразност на договора, правоспособност на страната да сключи договор.

Политически риск

Рискът от това че правителството ще наложи нови данъци, регулативни или правни задължения или ограничения на финансови инструменти, които даден инвеститор вече притежава. Като пример правителството може да реши да забрани репатрирането на активи от страната.

Инвестиционни услуги и дейности, допълнителни услуги

Инвестиционни услуги и дейности:

1. приемане и предаване на нареждания във връзка с един или повече финансови инструменти, включително посредничество за сключване на сделки с финансови инструменти;
2. изпълнение на нареждания за сметка на клиенти;
3. сделки за собствена сметка с финансови инструменти;
4. управление на портфейл;
5. предоставяне на инвестиционни консултации на клиент;
6. поемане на емисии финансови инструменти и/или предлагане за първоначална продажба на финансови инструменти при условията на безусловно и неотменимо задължение за записване/придобиване на финансовите инструменти за собствена сметка;
7. предлагане за първоначална продажба на финансови инструменти без безусловно и неотменимо задължение за придобиване на финансовите инструменти за собствена сметка;
8. организиране на многостранна система за търговия.

Допълнителни услуги:

1. съхраняване и администриране на финансови инструменти за сметка на клиенти, включително попечителска дейност (държане на финансови инструменти и на пари на клиенти в депозитарна институция) и свързаните с нея услуги като управление на постъпилите парични средства/предоставените обезпечения;
2. предоставяне на заеми за извършване на сделки с един или повече финансови инструменти, при условие че лицето, което предоставя заема, участва в сделката при условия и по ред, определени с наредба;
3. консултации на дружества относно капиталовата структура, промишлената стратегия и свързани с това въпроси, както и консултации и услуги, свързани със сливания и покупка на предприятия;
4. предоставяне на услуги, свързани с чуждестранни средства за плащане, доколкото те са свързани с предоставяните инвестиционни услуги;
5. инвестиционни изследвания и финансови анализи или други форми на общи препоръки, свързани със сделки с финансови инструменти;
6. свързани с поемане на емисии финансови инструменти;
7. по ал. 2 и т. 1 - 6 във връзка с базовия актив на деривативни финансови инструменти по чл. 3, т. 2, букви "г", "д", "е" и "и", доколкото са свързани с предоставянето на услуги по т. 1 - 6 и по ал. 2.